

Antonia Pavlic 7-8-0
7019 - 60th Lane
Ridgewood
Brooklyn, N.Y. 11227

IN SPIRIT
FOREIGN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 94

CLEVELAND OHIO, WEDNESDAY MORNING, MAY 13, 1970

STEV. LXVIII - VOL. LXVIII

Konvencija ADZ uspešno nadaljuje delo

Včeraj je končala obdelavo pravil, odobrila povišanje plač uradništva in podpore bolnikom, ki so za nje prosili, četudi niso bili do njih po pravih upravičeni.

CLEVELAND, O. — Včeraj je 17. redna konvencija Ameriške dobrodelne zveze uspešno nadaljevala svoje delo. Končala je obravnavanje pravil in odobrila nekaj sprememb, ki naj olajšajo delovanje organizacije. Precej dolga je bila razprava o povišanju plač članov glavnega odbora in glavnega urada. Sprejet je bil predlog glavnega odbora.

Konvencija je izglasovala \$200 skupne dnevnice delegatom za ves čas zasedanja.

Odbor za prošnje in pritožbe je odobril bolniške podpore vsem članom, ki so za nje prosi-

li, četudi niso bili po določenih pravil do njih upravičeni.

Danes bo konvencija delala do popoldne, popoldne pa se bo dala fotografirati. Zvečer ob 6.30 se bo zbrala s svojimi gosti na banket v SDD na Recher Avenue.

Konvencija poteka mirno in gladko, pa je vendar živahna. Delegati sodelujejo in skrbno gledajo, kaj bi moglo organizaciji služiti pri širjenju in napredovanju. Danes bo posvetila verjetno dober del svojega časa razpravi o izletniškem središču, pa razpravljala tudi o vsem drugim "raznem", kar ji bo predloženo.

Izgredi v Augusti bili natančno pripravljani

Zastopnik Narodne garde, ki je prišla delat red v mesto, je izjavil, da so morali organizatorji iz gredov več dni pripravljati zažigalne bombe.

AUGUSTA, Ga. — Ko so črnški nemiri in izgredi v ponedeljek zvečer začeli dobivati tolik obseg, da je bilo očitno, da jim policija ne bo kos, je poslal guv. L. Maddox v mesto najprej državno policijo, nato pa Narodno gardo z oklopnimi vozili in na njih strojnice pripravljene za strel. Tekom včerajšnjih jutranjih ur je Narodna garda vzela črne mestne predele trdno pod nadzor.

Guv. L. Maddox je ukazal Narodni gardi, da ne "sme nikjer trpeti anarhije". Ta je zastražila vsa cestna križišča in popolnoma ločila črnški predel od ostalega mesta.

V boju z napadalci iz zasede, s poželjanci in plenilci je bilo ustreljenih 6 črncev, 25 je bilo ranjenih od strelav, še več pa od kamnov, steklenic in letedeča stekla. Najmanj 30 trgovin je uničil požar, kakih 20 drugih pa močno poškodovale.

"To je bilo premišljeno gverilsko vojskovanje. Je organizirano in izgleda, da so zažigalne bombe pripravljali več dni," je dejal polk. James E. Slayton od Narodne garde. Ceste patrolirajo Narodna garda z oklopnimi vozovi, strojnimi in z nabitiimi puškami. Skupno je bilo pozvanih pod orožje okoli tisoč mož.

Ni še izgubil veselja: 92 let star se ženi!

MANILA, Filip. — Hadži Arolas Tulawie, 92 let stari musliman, ki je imel že preko 30 žena, 29 otrok in okoli 400 vnukov in vnukinj, je dejal, da ima namen "vzeti še eno ali dve ženi".

Podjetni ženin živi v južni pokrajini Sulu, kjer je večje število prebivalstva islamske vere.

SHOWERS
Vremenski prerok pravi:

Oblačno, soparno z verjetnostjo neviht. Najvišja temperatura okoli 80.

Novi grobovi

John Plemel
Včeraj popoldne je umrl na svojem domu na 2943 State Rd., Rt. 1, Rock Creek, Ohio, 66 let stari, na Bledu rojeni John Plemel, farmar in gostilničar, poročen v Clevelandu l. 1925 z Louiso Miklacić. Pokojnik je zapustil ženo Louiso, mater Katarino, sinova Johna in Kennetha Louisa, 2 vnuka, brate Franka, Josepha (oba v Clevelandu) in Jacoba (Willoughby), sestri Mrs. Harry Workman (Trumbull) in Mrs. William Grimes (Fla.) ter druge sorodnike. Pogreb bo v petek iz Belding-Webster pogreb. zavoda v Genevi, Ohio, v cerkev Presv. Srca v Rock Creeku ob 10. popoldne, nato pa na pokopališče v Trumbullu. Na mrtvaškem odru bo jutri, v četrtek, popoldne od 2. do 4. in zvečer od 7. do 9.

Frank Vreck
Včeraj je umrl v Marymount bolnišnici po krajši boleznii 84 let stari Frank Vreck, 5061 Miller Avenue na Maple Hts., rojen v Ljubljani, od koder je prišel pred 62 leti. Do l. 1965, ko je stopil v pokoj je imel svojo krojačnico na Maple Hts. Bil je ustanovni član pevskega zbora Planina, bivši predsednik SNPJ št. 360, član ADZ št. 25 in delničar SND na Maple Hts. Zena Agnes mu je umrla l. 1924, zapustil pa je sina Franka in hčer Therese Gorup, vnuke in vnukinje ter brata Janeza v Sloveniji. Bratje Ludwig, Joseph, Michael in Louis so umrli pred njim. Pogreb bo iz Ferfolia pogrebnega zavoda na 5386 Lee Rd. na Broadway, Maple Heights v petek ob 8.15, v cerkev sv. Lovrenca ob 9., nato na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo danes in jutri od 2. do 5. pop. in od 7. do 10. zvečer.

Svahili postal uradni jezik v Keniji

NAIROBI, Ken. — Vlada je oklicala, da bo s prihodnjim letom svahili uraden jezik v Keniji, kot je že v Tanzaniji in je v splošni rabi, toda ne uradni v Ugandi. Raba angleščine bo sicer dovoljena, toda le na visokih položajih in še to le začasno. Tako bo svahili postal počasi glavni jezik v vzhodni Afriki.

Časnikar H. Salisbury o sovjetsko-kitajskih odnosih

CLEVELAND, O. — Naj ameriška diplomacija skuša najti še toliko načinov izhoda iz indokitajske zadrege v vsakem slučaju, bo pri tem igralo stališče rdečih Kitajskih svojih vlog. Boj se ne vrši med Hanoiem in Saigonom, ali med Peipingom in Moskvo, ampak med Peipingom in Washingtonom. Boj se ne tiče le Indokitajske, ampak Tihoga oceana in vprašanja, kdo bo kje na tem oceanu gospodaril. Zato je zanimivo, kako presojajo kitajsko stališče redki dobri poznavalci kitajske politike. Med njimi je gotovo nekdanji dopisnik New York Timesa v Moskvi H. Salisbury. Ze pod Stalinovim režimom je imel srečo, da je večkrat uganil nagibe sovjetske politike in na splošno tudi pravilno presojal stike med Moskvo in Peipingom.

gaganja o urejanju obmejnih sporov v Sibiriji, toda to ga ne moti, da ni koncem zime začel hudo napadati sovjetsko politiko, pri čemur sta se pa grizli le obe komunistični stranki, dočim so stiki na diplomatski ravni ostali korektni, toda ledenomrzli. Partijski napadi so dosegli vrhunec nekako ob jubileju stoletnice Leninovega rojstva. Takrat so v Peipingu počastili Brežnjeva z obtožbo, da je podoben Hitlerju in Sovjetska zveza podobna Hitlerjevemu tretjemu rajhu. Sovjeti so bili obtoženi, da pripravljajo "bliskovito" vojno proti Kitajski. Moskva ni ostala dolžna odgovora. Spustila se je v osebnih napade na Mao-Tsetunga, češ da je soodgovoren za smrt svoje prve žene in svojega najstarejšega sina, pa še par drugih zločinov so mu v Moskvi porinili pred nos.

pogajanja o Sibiriji vendarle nadaljevala. V odnosih med Peipingom in Moskvo je začel vleči drug veter. Kar na lepem so potihnile hude obtožbe z obeh strani, glavni ruski delegat v Peipingu Kuznjecov, ki je odletel v Moskvo na posvete, se je pretekli teden že vrnil v Peiping. Seveda pa ne gre gladko. Kitajski ministrski predsednik Ču-Enlaj je zadnje tedne porabil, da podkopijuje sovjetski vpliv v Aziji in ga nadomesti s kitajskim. V primeroma kratkem času se mu je posrečilo, da je organiziral "kambodžansko koalicijo", v njo ni spravil le Sihanuka, ampak tudi komuniste iz Laosa, Hanoi, in Severno Korejo. Usmeril je ost koalicije proti Ameriki, toda vsi so dobro vedeli, da je naperjena tudi proti Moskvi. To so seveda takoj opazili v Moskvi in odgovorili — s pošiljanjem novih čet v Sibirijo.

Vsako stopnjevanje medsebojnih napetosti mora preje ali pozneje doseči svojo mejo. Zdi se, da o v Moskvi že začeli misliti, da je meja dosežena in da tudi Peiping misli, da bi Moskva utegnila imeti prav. Tako je Salisbury prišel do zaključka, da je Moskva sklenila, da ne žene znova preprirov s Peipingom na nož, da jih začasno odloži in tako omogoči komunistično fronto proti Združenim državam v kambodžanski krizi. Salisbury bi verjetno imel prav, ako bi bilo sedanje stanje na Indokitajskem nekaj stalnega. Pa ni. Nixonova politika hoče ohraniti svojo "prožnost" in določati taktiko po vsakovrstnem položaju v Kambodži. To seveda onemogoča tudi komunistom načrtovanje na dolgo roko. Zato je možno, da do konca meseca maja ne bomo v Kambodži dočakali bistvenih sprememb. Tamošnje stanje se bo že samo po sebi dosti spremenilo, ako bo Nixon izvajal svoj načrt o Kambodži, kot ga je napovedal zadnje dni.

Velike zaloge orožja in živeža v "Mestu"!

Ameriške čete so odkrile na področju "Trnka" rdeče "Mesto" z ogromnimi skladišči orožja, živeža in drugih vojaške opreme.

MESTO, Kamb. — Obširno področje zgradb, bunkerjev in podzemnih hodnikov 'Mesto', ki so ga odkrile ameriške čete pri svojem nastopu preko meje v Kambodži, krije velikanske zaloge orožja, drugih vojaških potrebščin in živeža. Severni Vietnamci in njihovi pomočniki v Južnem Vietnamu so tu živeli v miru komaj par milj od meje Južnega Vietnama in tega napadli, kadar se jim je zdelo. Pri tem so bili prepričani, da se v stiski lahko vsak čas umaknejo nazaj preko meje na varno.

Ameriške čete so pregledale šele majhen del celotnega področja, dejansko niso dognale niti pravega obsega "Mesta". Zanimivo je, da niso odkrile nikjer nobenih min ali kakih drugih ovir. Vse to kaže, da niso sovražnega napada prav nič pričakovali.

Doslej so odkrili na tisoče pušk, okoli poldrug tisoč strojnec, metalcev min in raket, preko milijona nabojev za puške in strojnice. Vse to je bilo lepo zloženo v zabojih in namazano, da ne bi rjavelo. Dobili so tudi preko 130 tovrstnikov in jeeopov. V "Mestu", ki je odlično skrito v džungli so tudi bivališča za čete in njih častnike, bolnišnice in vse drugo, kar je potrebno za odpočitek in oskrbo vojakov.

Izrael slavil svojo neodvisnost

JERUZALEM, Izrael. — Izrael je slavil v ponedeljek 22-letnico svoje državne neodvisnosti veselo, pa ob polni skrbi in pazljivosti za varnost.

Obletnica ni bila posebno vesela, ko mora Izrael na vseh straneh braniti svoje meje pred sovražnimi arabskimi sosedi, ko ni nikjer na obzorju izgleda za kako pomiritev z njimi.

Bedimo pri vsaki vožnji previdni in zmanjšujmo število irtev!

IZRAELSKÉ ENOTE SE UMIKAJO IZ LIBANONA

Včeraj ob zori so močne izraelske vojaške sile pod vodstvom tankov udarile preko meje v Libanon in uničile gverilsko oporišča na vznožju gorovja Hermon. Varnostni svet je včeraj zahteval njihov takojšen umik. Danes se je ta začel.

JERUZALEM, Izrael. — Včeraj zjutraj ob zori so močne enote izraelskih oboroženih sil pod vodstvom tankov, s podporo topništva in letalstva udarile na oporišča palestinskih gverilcev na vznožju in na bregovih gorovja Hermon v Libanonu. Izrael je ponovno svaril Libanon, naj vendar poskrbi, da bodo prenehali napadi na izraelsko ozemlje z ozemlja Libanona. Libanon ni poslušal svarila in Izraelci so imeli tekom zadnjih 10 dni pri napadih iz Libanona 7 mrtvih in 18 ranjenih. Tekom včerajšnjega napada so izraelske sile obklopile 6 vasi, proglasile policijsko uro in zaslišale prebivalstvo glede gverilcev. Ujele so jih 11, večje število jih pokončale v boju, pa uničile tudi 40 hiš in drugih stavb, 10 vozil, 2 bunkerja in večje količine orožja.

Libanonska armada je skušala zadržati izraelske sile s topniškim ognjem, gverilci pa naj bi bili nudili odpor v neposrednem boju. Sirija je poslala proti izraelskim silam svoja letala, ki pa niso veliko opravila. Izraelci so 3 letala MIG-17 sestrelili. Tudi Iranci, ki so v Jordaniji, so streljali preko reke Jordan. Skupni arabski napor ni Izraelcem zadržal in jim tudi ni povzročil večje škode. Izraelsko poročilo trdi, da je bilo pri celotni operaciji le 11 izraelskih vojakov lažje ranjenih.

Libanonsko vojaško poročilo priznava, da je bilo 6 libanonskih vojakov mrtvih in 15 ranjenih, izgubljenih je bilo v boju tudi 6 tankov. Libanonske sile naj bi uničile 7 izraelskih tankov. Sirija trdi, da so njene sile sestrelile 3 izraelska letala in uničile eno tankovsko enoto.

Varnostni svet zahteva umik ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Na zahtev Libanona in Izraela je bil sklican Varnostni svet Združenih narodov. Libanon se je pritožil zaradi izraelskega vdora, Izrael pa zaradi stalnih vpadov iz Libanona na izraelsko ozemlje. Varnostni svet je po 2 urah in pol razpravljanja sprejel soglasno po Špancih predloženo resolucijo z zahtevom, da Izrael takoj umakne svoje sile iz Libanona. Izraelski zastopnik pri ZN Yosef Tekoah se je pri-

Iz Clevelanda in okolice

Nov odbor — Društvo Najsv. Imena pri Mariji Vnebovzeti ima za bodoče poslovno leto sledeči odbor: duhovni vodja župnik Rev. Viktor Tomc; predsednik John Buchanan; prvi podpredsednik Frank Hudak; drugi - slovenski podpredsednik Rudi Knez; tajnik Steve Bolčević, 650 E. 160 St., Tel. 681-2792; zapisnikar Louis Koenig; blagajnik: Mike Turpack, 2351 Green Road, C. O. 44121; načelnik za bol. oskrbo Frank Sluga, 1192 E. 176 St. C.O. 4119. Tel. 531-8622; njegova pomočnica Art Eberman in John Petrič; dopisnik Frank Znidar; slovenski dopisnik Zdravko Novak; maršali: Jože Sajevec, Rocco La Penta, Allan Spilar; vodja mladine Allan Spilar; duhovne vaje Art Eberman; načelnik programov: Henry Skarbec.

Skupna sv. maša s svetim obhajilom vsako 2. nedeljo v mesecu ob osmih zjutraj, po maši sestanek v šolski dvorani.

K molitvi — Članice Oltarnega društva fare sv. Vida, članice Podr. št. 25 SZZ in članice Društva sv. Cecilije št. 37 ADZ so vabljenje jutri, v četrtek, ob 8. zjutraj v Zakrajškov pogrebni zavod k molitvi za pok. Mary Zust.

Demokrati se organizirajo — Politični odbor okrajne organizacije demokratske stranke je odločil, da bo za podpredsednika okrajnega odbora predložil kong. L. Stokes in H. Corrigan, okrajnega komisarja. Za predsednika bo sporazumno predložil sodnik J. Bartunek, za tajnico H. Lyons, za blagajnika G. A. Green. Zasedanje strankinih zaupnikov bo v soboto.

Demonstrirati hočejo — Včeraj je skupina študentov s Case Western Reserve univerze zahtevala odprtje državne univerze v Kentu, da bi imeli študentje možnost nadaljevati s protivojnimi demonstracijami. Ne torej, da bi mogli nadaljevati v miru študij, ampak da bi mogli dalje povzročati nemire! In vse to na račun davkoplačevalcev!

— Brezračno steklenico je iznašel James Dewar l. 1892.

Predsednik kanadske vlade v Novi Zelandiji

WELLINGTON, N.Z. — Predsednik kanadske vlade Pierre Trudeau je preteklo nedeljo odletel na obisk vrste držav ob Pacifiku. S seboj je vzel skupino časnika in osebnih sodelavcev. Najprej se je ustavil na Havajih, nato pa se je njegovo letalo Boeing 707 dvignilo proti Novi Zelandiji, kjer je pristalo včeraj v Wellingtonu.

Pierre Trudeau pravi, da je cilj njegove poti igrati pozitivno vlogo v razvijanju "politike miru". Obiskal bo poleg Nove Zelandije Avstralijo, Malezijo, Singapore, Hong Kong in Japonsko, kjer bo 27. maja nastopil na Svetovni razstavi 70 v Osaiki, ko bo tam "kanadski dan".

Predsednik kanadske vlade Pierre Trudeau je že dolgo želel obiskati države ob obalah Pacifika, ker vidi v tem področju bodočnost za kanadsko trgovino in druge vrste stikov. Posebej so zveze s tem področjem važne za zahodne pokrajine Kanade.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Nixon je vodstvu AFL-CIO dejal, da operacije v Kambodži potekajo preko vsega pričakovanja ugodno. Zasežene so bile ogromne količine orožja, streliva, hrane in sanitetnih potrebščin. Nixon se je zahvalil predsedniku AFL-CIO G. Meanyju za podporo nastopu ZDA v Kambodži.

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je Senat soglasno s 94:0 potrdil imenovanje sodnika H. A. Blackmuma za člana Vrhovnega zveznega sodišča.

SAIGON, J. Viet. — Južnovietnamske pomorske sile stražijo od pretekle sobote v dogovoru z vlado Kambodže obalo Kambodže ob Siamskem zalivu vse do Kompong Soma (Sihanukvillu), skozi katerega so preje rdeči dobivali svoje potrebščine.

WASHINGTON, D.C. — Obrambni tajnik M. Laird je včeraj dejal pred senatnim odborom za oborožene sile, da se je že več tisoč ameriških vojakov vrnilo z nastopa v Kambodži in da bodo vsi odšli od tam pred koncem julija. Trenutno je v Kambodži pri čiščenju rdečih oporišč okoli 17.000 ameriških vojakov in kakih 22.000 južnovietnamskih.

Heyerdahl odložil pot

SAFI, Mar. — Viharji ob atlantski obali so prisilili raziskovalca Thora Heyerdahla, da je odložil svojo pot preko Atlantika od tod v Srednjo Ameriko na ladjici Rah II., zgrajeni po načinu egiptskih ladij, ki so bile v rabi pred 4.000 leti.

Če se bo vreme izboljšalo, bo Rah II. odrinila proti Ameriki jutri.

— Južna Dakota je po površini večja od vseh držav Nove Anglije skupaj.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Avenue — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NABOCNINA:

Združene države:
\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece
Kanado in dežele izven Združenih držav:
\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece
Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSKOPIJA RATES:

United States:
\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months
Friday edition \$5.00 for one year

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 94 Weds., May 13, 1970

Titovo gospodarjenje zopet v zadregi

Ko je prišlo l. 1965 Titovo gospodarstvo tako na kant, da še pastirji na planinah niso hoteli več prodajati mleka za dinarje, ampak za šilinge, lire itd., je moral komunistični režim misliti na korenito spremembo. Odločil se je ta krat za temeljito "gospodarsko in družbeno reformo. Pod družbeno reformo je bilo treba razumeti reformo komunistične stranke, jo pa skriti pod besedo "družbeno", dasiravno komunisti ne predstajajo niti pet odstotkov jugoslovanske "družbe".

Gospodarsko reformo je režim naslikal kot prehod na samoupravni socializem. Delovni narod naj ne samo dela za svoj račun, naj tudi razpolaga z vsem, kar je pridelal. V ta namen si je režim izmislil najprvo nov gospodarski sistem, ki mu je dal gornje ime, potem pa novo gospodarsko politiko, ki jo je skrnil pod novo "petletko". Nova petletka naj ne bi bila podobna stari, naj bi bila nekaj čisto novega. V čem naj bi novo obstojalo, tega režim takrat še sam ni vedel. Zato si je izmislil tudi novo taktiko za slepilo javnosti. Ugotavljanje temeljev reforme in petletke je tako težavno in kočljivo zadeva, da se da formulirati le tekoma razvoja reforme in petletke. Odskočna deska za razvoj naj bo še nekaj prejšnjih komunističnih načel ne glede na to, ali so se obnesla ali ne.

In tako je začel režim l. 1965 gospodariti na novo. Najprvo je razvrednotil uradno takratni tečaj dinarja, ustvaril papirnat dobiček in jih hitro razdelil. Pri tem niso ravno vsi dobro odrezali, toda delitev papirnatih dobičkov jih je potolažila. Ze par let pozneje se je pa pokazalo, da tudi novi gospodarski sistem ni noben jez, ki bi varoval gospodarstvo pred inflacijo in razvrednotenjem denarja. Režim ga je zato začel neutegoma popravljati, zavrl je sicer naraščanje cen, toda vse druge dobrote so izostale. Nova politika nadziranja cen je rodila dosti kritike in ugovorov. Vse to je počasi ubilo precej optimizma in vere v reformo.

Blizalo se je leto 1970, ki bi moralo pokazati vse napovedane koristi reform iz l. 1965. Teh ni bilo nikjer na pogled. Režim je zato moral začeti z veliko propagando o betati boljše petletko in črtanje iz reforme vsega, kar se prvih 5 let ni obneslo. Da je to mišljeno zares, je že lani oklical načrt, kaj vse bo uresničil, da spremeni osnovo reforme in ogrodi gospodarske politike. Od prve napovedi je preteklo že skoraj pol leta, toda ni nikjer niti praktičnega osnutka konkretnih sprememb v reformi, niti načel nove gospodarske politike. Te morajo upravne oblasti šele izoblikovati, zakonodajne oblasti pa izglasovati. Zato je sedanja praksa že pokazala na nekatere posledice prve reforme in prve petletke.

Najprvo je vseh zadnjih pet let prevladovala težnja k inflaciji. Vkljub vsem prepovedim so cene rastle, rastejo in še bodo. Z novim naraščanjem vsi računajo. Podjetja gredo celo tako daleč, da že računajo z inflacijo kot s pripomočkom, ki jih naj izmaže iz gospodarskih težav. Kadar jim teče voda v grlo, pa dvigajo cene, krijejo zgube, kar pa še ostane, pa delijo kot "dohodek" med delavce. To je najboljši primitiven način, kako pomagati podjetjem, ki so zrela za konkurz, zopet na noge. Zato je v Jugoslaviji tudi toliko podjetij, ki ne marajo za nobeno reformo in želijo, da se vse "vrne na staro".

Obupala nad bojem proti inflaciji je tudi javna uprava. Tam sploh nihče ne ve, "kdo pije in kdo plača." Federacija ima namreč dva proračuna, najprvo rednega, kot ga ima vsaka federalna država, povrhu pa še "izvenproračunsko bilanco", ki je dolga leta spadala med največje državne tajne. Šele sedaj je prišlo na dan, da je bilanca pasivna in da ima ogromne obveze; za letošnje proračunsko leto skoraj bilijon dolarjev! Kako jih bo plačevala, ni povedala. Zdi se, da po izhojeni poti: nekaj zapadlih obrokov bo plačala z najemanjem kratkoročnih posojil, nekaj pa s kreditom Narodne banke, to se je čisto inflacija.

Kako misli tudi federacija gospodariti le s pomočjo kreditov Narodne banke, to se pravi, s čisto inflacijo, priča načrt, da bo federacija vzela pri Narodni banki posojilo za 4 bilijone dinarjev (\$320 milijonov), ki bo z njimi financirala proizvodnjo ladijske, tovarniške opreme, pridelek pšenice, rejo živine, pridelek tobaka itd.

Blizu nam leži vprašanje, ali se Narodna banka ne bi mogla upreti taki nori gospodarski politiki. Celo nasprotniki take politike mislijo, da banka tega ne more storiti, ker se ne more opreti na noben neodvisen upravni odbor. Na drugi strani se je pa pokazalo, da je federativni način organizacije Zveze komunistov Jugoslavije prava nesreča za jugoslovansko gospodarstvo. Vseh šest jugoslovanskih republik samo gleda, kako bi kaj iztisnile iz federalne blagajne. Pri tem imajo Beograd, Skopje, Titograd in Sarajevo zakulisno koalicio; se drug drugega podpirajo, kadar

je treba molsti federacijo. Hrvatje in Slovenci lahko godrnjajo. Slovenci in Hrvatje bi si danes obzirnili vseh deset prstov, ako bi imeli v Beogradu toliko neodvisnosti in vpliva, kolikor so ga imeli pred drugo svetovno vojno.

Na drugi strani je tudi res, da znajo tudi Slovenci in Hrvatje izrabiti vse dobrote inflacije. V Sloveniji je sedaj že 122,000 osebnih avtomobilov, torej en avto na 14 prebivalcev. Če bo šlo tako naprej, bo letno v Sloveniji kmalu več novih avtomobilov kot dojenčkov. Seveda Slovenci in Hrvatje pridno delajo načrte, kako sanirati tako zavoženo gospodarstvo. Pa se za te načrte nihče ne meni. Počemu bi se pa, ako lahko boljše živi pri stalni inflaciji, pa mu pri tem ni treba več delati.

BESEDA IZ NARODA

Pred petindvajsetimi leti

CLEVELAND, O. — Meseca maj in junij v letu 1945 bosta v zgodovini slovenskega naroda ostala kot meseca narodne žalosti pa tudi kot meseca, ko je bila večnost slovenski duši najbližja. Nikdar še tako.

Toliko bridkega je bilo že do tistih dni. Toliko mrtvih po taboriščih, italijanskih in nemških, toliko talcev, toliko pobitih po domeh in po cestah v znamenju srpa in kladiva, toliko padlih v borbi z rdečimi brati, ki so kričali Stalinu. Vaške straže, domobranci, četniki — toliki so že ležali v slovenski zemlji.

Interesne sfere velikih so bile določene in majnik je vsem, ki so želeli ohraniti življenje, odprl le še zadnji pot — tujino. V mnogih rekah se je slovensko ljudstvo pričelo zlijati preko Ljubelja in nad domovino se je v najlepšem mesecu razveselila rdeča zvezda, rdeče zastave, jakobinska ljudska sodišča so se odprla, doba justičnih umorov je bila v razmahu.

V ta čas pade Vetrinj in dvanaest tisoč vrmljenih, krvave nočeh in masovni grobovi v Teharjih in v Kočevskem rogu.

Večnost se je sklonila do zemlje doma do tal na Vetrinjskem polju, k sreči vsakega slovenskega človeka, ki je umel svobodo kot dar božji.

Od vsega tega je zdaj petindvajset let, četrto stoletja. Marsikaka stran zgodovine postaja jasnejša, marsikaj raztrganega se dopolnjuje, gledanje je mirnejše in globlje.

Bistvo pravega gledanja je vendarle še vedno tam, kakor je bilo v letu 1945. Treba je pripogniti večnost k sebi kakor vedno težko od zrelosti. Tu so namreč spoznanja, tu so tiste globine, ki jih naše dnevno govorjenje in razpravljanje nikdar ne more nadomestiti. Marsikaj smo že rekli, marsikaj že zapisali, vendar je vse to komaj okostje, okvir časa. Vrednost žrtve je v duhovnem spoznanju, v prostovoljni duhovni odločitvi tudi s telesnim življenjem braniti vse, kar v večnosti od vekomaj stoji kot dobro in plemenito.

Morda smo prav to v petindvajsetih letih, razen škofa Gregorija, premalo poudarjali. Mnogo smo pisali o borbah, o pohodih, o junakih, o žrtvah. Bili so to potrebni zgodovinski zapiski, velikokrat nujni, da smo zavržali laži rdečih zgodovinarjev.

Toda bistvo našega odpora doma je bilo vendar v iskreni in trdni volji ohraniti v slovenskem narodu skladje z dobrinami, ki so v večnosti doma. To je bila srčika borbe. Podiranje duhovnih temeljev je bil cilj komunistične doktrine in še vedno je in prav temu se je slovenski narod v prvi vrsti upiral. Ni hotel duhovno umreti.

Vseposvdo, kjer slovenski ljudje živijo, bodo tudi letos spet Spominski dnevi. Če bomo gledali nanje le s telesnimi očmi, bodo spet prinesli le žalost in petrtost. Zdelo se nam bo spet, da so tisoč in tisoč umrli brez haska. Če pa bomo gledali vsaj za petindvajsetletnico z duhovnimi očmi, bomo videli tih, rast dobrega, ki ima korenine v večnosti, v tistih, ki so v dobro verovali do zadnje ure. In prav v

tem je polnost človeškega življenja: pomagati dobremu k rasti.

Karel Mauser

Zbor Triglav

CLEVELAND, O. — Pred koncertom vabim na obisk, sedaj pa se moram za odziv vabil zahvaliti. Veliko ljudi je prišlo od vsepovsod na koncert Triglav na St. Clair Ave. na prvo majsko nedeljo popoldne. Lepo je bilo.

Lepa hvala vsem, ki ste na zborovo prireditev prišli poslušat petje, pa se še malo pogovorit z znanci in se poveselit ob prijetni godbi Slogar in petju Marie Pivik. Hvala tudi tej godbi, ki je pomagala prireditvi do tako lepega uspeha.

Bilo je treba veliko vaj, veliko dela, da je bilo vse pripravljeno, da je vse gladko teklo. Sedaj ima zbor do septembra počitnice, nato pa se bo znova lotil prepevanja.

Hvala vsem delavcem, oglaševalcem na radiu, slovenskim časopisom, ki so prinašali naše dopise in vabila. Hvala Mr. in Mrs. Frank Sodnika za dar \$5 v blagajno zbora, ker niso mogli na koncert, Prav tako hvala za \$5 Mrs. Frances Zakely in za \$3 Mrs. Angeli Magovac.

Našemu pevovodji g. Franku Vatovcu želimo prijetne počitnice do nastopa jesenskih vaj. Prisrčna hvala v imenu vseh pevcev in pevk!

Anna Jesenko

Govovo potrebuješ malo razvedrila

CLEVELAND, O. — Kako se želimo včasih sprostiti, da pozabimo težo in monotonost vsakdanjega dela in vsak dan jih skrbli! Večkrat se vprašamo, kam naj gremo v nedeljo, kjer bi za trenutek pozabili na morečjo dolgočasnost in enoličnost življenja. Prepričan sem, da vam naredim veliko uslugo, če vam svetujem tole: V nedeljo, 17. maja, pojdite s celo družino v Slovenski dom na 15810 Holmes Avenue v Collinwood. Od srca se boste nasmejali, zaživeli boste v novem, svežem in romantičnem vzdušju, uživali boste v prijetnih prizorih, petju in glasi in boste zatem cel teden obujali spomine skupaj z vašo družino! Dve uri odličnega razvedrila, res redka prilžnost, ki vam se malokdaj nudi!

"SNEGULJČICO" izvaja skupina 60 odlično izvežbanih mladih igralcev v razkošnih kostumih, ki z globokim doživljanjem izvajajo to lepo pravljico. V prizorih in petju bodo zaživeli pred vami sanje iz otroških let. Impozantna spevoigra "Sneguljčica" je popolna nova koncepcija. Besedilo je po Grimu sestavil inž. Franček Gorenšek, glasbo pa je napisal Dr. Jerko Gržinčič, ki nam je kot glasbenik in skladatelj dobro poznan po svoji operi "Miklavž priha". On pomaga tudi pri režiji "Sneguljčice", ki je poverjena gđ. Zinki Velikonja in gospej Savernikovi.

Groteskni prizori bradatih palčkov, modri pogovori gozdnih živali, hudo bija kraljice-mačehe, principi, dvorske dame, gozdne vile in rojenice, razgiba-

ni dvorski norček, ljubke balerine, čarovnica s sarkastičnim, kosti pretresajočim smehom in čudežno zrealce, ki resnico govori — vse to poje, pleše in sočustvuje s Sneguljčico. Igra raste in raste, glasba postaja vse živahnjša, da končno izzveni v pesmi mlade ljubezni in zmagoslavja v zadnjem prizoru.

Pa kaj bi pravil, — pridite in pogledite! Videli boste, kaj se da doseči z otroci in mladino, ki še ni izgubila čuta za resnično lepoto in plemenitost.

V baru in okrepčevalnici ne bo manjkalo osvežujočih pijač, kranjskih klobas in šentviških krofov. Za pecivo se priporočamo gospodinjam, ki rade kaj napravijo za misijone. Saj je dobiček namenjen ubogim Indijankom v ekvadorskih planinah. — V nedeljo, 17. maja, napolnimo dvorano Slovenskega doma v Collinwoodu. Dvorano hladi "air conditioner". P. O.

Nastop Avsenikov v Chicagu uspel

CHICAGO, Ill. — Avseniki so se tu s svojim nastopom dobro odrezali. S peštrim programom živahnega petja in igranja priljubljenih zvokov so navdušili poslušalce.

Res nas je manj v Chicagu kot v Clevelandu, toda upam, da ne bo nezadovoljnih spominov. Da je nekoliko nezadovoljstva na poudarjanju "Oberkrainer" imena, je vzrok v tem, da ni bilo dovolj pojasnjeno, da so to Slovenci iz Slovenije, ki pa so jim Nemci omogočili uspeh in jim odprli pot dalje v svet. Njihov spremljevalec in napovedovalec je bil Nemeč, ki slovenskega jezika ne razume. Seveda la lahko dobili nekoga od Slovencev, da bi stopil na oder in predstavil nastopajoče in program v slovenscini.

Nikoli ni za vse prav, ni za vse dobro. Sodim, da ne bi bil obisk tolikšen, če bi nastop skupine sponzorirali Slovenci. To pač iz osebnih predsodkov in čustev ter gledanja iz raznih vzrokov iz preteklosti. Kadar bodo ljudje imeli vse rane preteklosti zaceljene, bo gledanje na marsikaj drugačno, mirnejše in stvarnejše. Mednarodna politika je danes povezana s kulturnimi izmenjavami, ki naj ustvarijo temelj za splošno izboljšanje medsebojnih odnosov.

Lepo pozdravljeni!

M. G.

Izpod stolpa Sv. Križa

BRIDGEPORT, Conn. — Res je skrajni čas, da se zopet oglašim, saj bi se preje, pa je vedno prišlo kaj vmes. To pot me je članek g. Ivana Horvata vzpodbudil, da kljub svoji boleznim napišem nekaj vrstic in tako popišem naše skrbi in težave.

Veselega skoraj nimam kaj za povedati, saj izgleda, da ni več daleč dan, ko bo zadnjič zapel svetokrižski zvon Slovencev na Bridgeportu. Tudi marsikaj drugega se je med tem časom spreminilo, izgubili smo peto slovensko mašo in na ta način se je naša farna skupnost začela krhati.

Za lanski Božič nam je preč. G. župnik dal zopet slovensko peto mašo, katere se je udeležila velika množica ljudi. Zalibog smo kaj takega za minulo Veliko noč pogrešali. Kdor je hotel k slovenski službi božji, je moral rano vstati, kajti pozni sveti maši sta bili angleški.

Mislili smo tudi, da bomo dobili vsaj ob sobotah zopet slovensko službo božjo z veljavnostjo nedelje, pa smo se zmotili. Tako imajo angleško govoreči kar tri maše v angleščini in si na ta način lahko izberejo čas, kakor jim najboljše prija. Za sobotno sveto mašo smo imeli priliko voliti, za slovensko peto mašo pa nikdo nič ni vprašal, ali hočemo ali ne.

Ker smo se slovenski odborniki počutili zapostavljene in manjvredne, smo sklenili odstopiti iz cerkvenega odbora. Tukaj vam navajam besedilo teh odstopov:

Moj odstop: "17 let sem bil ključar Sv. Križa in po svojih močeh pomagal pri vsem farnem delu. Sedaj je naš g. župnik začel uvajati neko linijo, s katero se ne strinjam. Zapostavlja Slovence in daje prednost angleško govorečim pri službi božji, medtem ko je naša fara vendar slovenska.

Predvidevam, da bo to imelo porazne posledice za bodočnost naše fare. Ker nočem nositi odgovornosti za ta razkroj, odstopam iz cerkvenega odbora."

G. Alfred Mally: "I have forgotten much of the Slovenian language, however, it is still part of my heritage, and that is the reason why Holy Cross Parish is dear to my heart.

Recently Father has been withdrawing from the Slovenian tradition and has been leaning towards the English language in our church more and more.

I do not agree with his plans, and do not wish to be responsible for his doings. I am, therefore, resigning from the parish council effective immediately."

G. Franci Us: "Hvalim Boga, da me je ustvaril kot Slovenca. Hvaležen sem za to vzgojo svojim staršem in pokojnemu župniku Sv. Križa g. dr. Farkašu. Z veseljem sem poprijel za vsako delo v fari tudi pod sedanjim g. župnikom. Vendar me je postopanje č. g. Hribiška začelo odbijati, ker hoče našo faro poangležiti in odganja slovenske duhovnike od naše cerkve in našega župnišča. Nočem biti soodgovoren pri posledicah, ki jih bo njegovo delovanje imelo, zato z današnjim dnem odstopam iz cerkvenega odbora."

Kadar g. župnik kam gre, ne povabi slovenskega duhovnika, da bi ga nadomestoval, marveč prepusti faro sosednjemu angleškemu župniku. Tako se je zgodilo, da dva tedna v naši cerkvi ni bilo slovenske besede. Tudi je med tem umrl stari slovenski naseljenec, ne da bi imel tolažbo prejeti zadnje svete zakramente v svojem jeziku, le za pogreb se je g. župnik vrnil.

Na Tiho nedeljo je bilo tole v svetokrižkem Oznanihu: "Prihodnjo nedeljo bodo imela vsa farna društva skupno sv. obhajilo. Imeli bomo posebnega spovednika v soboto popoldne in tudi zvečer. Na žalost ta spovednik ne razume slovensko."

Tako smo bili tudi v tem slučaju Slovenci zapostavljeni. Pretekli teden smo prejeli vprašalno polo, s katero naj odgovorimo ali se strinjamo z načrtom g. župnika, ki ga je obširno navedel v Ameriški Domovini, ali ne. (Tiskano 13. aprila 1970.)

Velikega zanimanja za njegov načrt ni, kajti mi smo mala fara in si tako velikih načrtov ne moremo privoščiti. Tudi sigurnosti nimamo ali se bo sploh vršila služba božja v slovenscini ali ne. Zato sem prepričan, da bo izid zelo slab. Kar mi potrebujemo, je nekaj skromnega, kjer se bo lahko vršila služba božja tudi v našem materinem jeziku in sicer tako dolgo, dokler bo nekaj Slovencev to hotelo. Časi so zelo slabi in mi številčno premali, da bi si naložili tako breme. Zato je izgled za nas Slovence zelo slab in res se bojimo, da bomo v najkrajšem času čreda brez pastirja in brez božjega hrama, kateri bi nam dajal uteho v naših zadnjih dneh. Prosimo Boga, naj nam pomaga v tej naši največji stiski in obenem prosimo vse Slovence po širnem svetu, podprite nas v svojih molitvah, da bomo vsaj nekaj še rešili.

Lepe pozdrave vsem Slovencev po širnem svetu.
Anton Lagoja

IZ NAŠIH VRST

Toronto, Ont. — Spoštovana uprava! V prigribu pošiljam bančni ček za enoletno naročnino na Vaš cenjeni list.

Z Ameriško Domovino sem zadovoljna, samo pošta, pošta! Po dva ali tri dni nič, potem pa skupaj po več številk.

S spoštovanjem!
Marija Cerar

Philadelphia, Pa. — Spoštovano uredništvo! Pošiljam Vam denarno nakaznico za enoletno naročnino Ameriške Domovine.

Z dnevnikom sem zadovoljen in ga tudi redno prejemam. Vsem prav lep slovenski pozdrav!

Frank Rabič

Indianapolis, Ind. — Spoštovano uredništvo in uprava! Pošiljam Vam nadaljno enoletno naročnino zame in za mojega dobrega prijatelja ter prilagam 8 dolarjev za tiskovni sklad.

Besede ne morejo izraziti, kako hvaležni smo Vam za ves Vaš trud. Upamo, da nas bo Ameriška Domovina še mnogo let obiskovala in nam delala veselje vsaj petkrat na teden. Bog daj! In Bog blagoslovi Vaše delo in Vas, da bi vztrajali pri tej službi narodni stvari.

Zelim Vam vso srečo in Vas najlepše pozdravljam!
Janez Kovačič

Stoney Creek, Ont. — Spoštovano uredništvo! Priloženo Vam pošiljam denarno nakaznico za naročnino, razlika naj pa bo za tiskovni sklad.

Z Ameriško Domovino smo na splošno zadovoljni in jo pogrešamo, če je poštna zamuda. Vedno bolj spoznavamo, da je ta list tudi zgodovinski učitelj Slovencev, kar nam je potrebno, še bolj prav pa bo prišlo našim otrokom. Zato je naša naloga, da jih naučimo slovensko brati.

V kratkem bomo obiskali Cleveland in upamo, da bo malo časa tudi za kratek obisk v Vašem uradu.

Z iskrenimi pozdravi,
Družina Vode

Chicago, Ill. — Spoštovana uprava! Ker šest mesecev tako hitro mine, Vam tokrat pošiljam naročnino za celo leto. Seveda hočem ostati zvest naročnik Vašega lista, katerega zelo rad berem.

Uredništvu, upravi in vsem sodelavcem Ameriške Domovine želim vesele in prijetne počitnice, kot tudi vsem Slovencev, kjerkoli jih boste že preživljali.

Jaz z ženo Pepco jih bom v Halozah pri Ptujju v lepi Sloveniji.

Najlepše pozdrave vsem!
Mike in Pepca Korez

Toronto, Ont. — Spoštovani! Po Vašem obvestilu obnavljam naročnino. Z listom sem zelo zadovoljen, da bi pa pisal članke, kot sem jih včasih, pa nimam več prave volje, kar pa ni prav. Če bi namreč vsi dopisniki utihnil, list ne bi bil več zanimiv. Upam, da se bom poboljšal in da se Vam bom zopet oglasil s kakim dopisom.

Vsem v uredništvu in upravi želim veliko sreče, listu pa dosti novih naročnikov in dopisovalcev.

John Cvetko

Canon City, Colo. — Cenjeno uredništvo Ameriške Domovine! Z veseljem Vam pošiljam ček za obnovo celoletne naročnine.

Ameriška Domovina je moja iskrena prijateljica. Vedno jo težko pričakujem in jo z veseljem prebiram.

Zelim Vam veliko uspeha pri Vašem delu in Vas lepo pozdravljam!

Mrs. Hannah Adamic

Miklova Zala

SPISAL DR. JAKOB SKET

Nov up in nada pa prešine njegovo dušo, oživi njegovo srce, ko jame poveljnik tako-le govoriti:

"Včeraj sem vam bil zaradi predrznega govora zažugal s strašno smrtjo. Danes sem hotel izvršiti svojo grožnjo. Pokazati sem vam hotel, kako ravna s kristjani nečloveški poveljnik, kakor ste mene včeraj vi imenovali.

Toda moje srce se je danes omečilo, moja želja izpolnila. Vi ste sužnosti in smrti—rešeni.

Otela vas je ta-le deklica, znana vam Almira!"

Vsi jo kar začudeno pogledajo in vsak jo v duhu že zahvaljuje za njeno veliko dobroto. Tudi Mirko se zdaj, ves oživiljen in radosten, ozre na nekdanjo svojo prijateljico. Milo in hvaležno jo pogleda, rekoč:

"Presrečna ti hvala, draga Almira!"

V tem trenutku pa se zasliši iz stranskega šatora obupen krik: "Mirko, Mirko, to ni res, ni res!"

Mladeniču se zdi ta glas znan. V srce ga zbode, kakor da mi mu kdo z ostrim nožem vse žile prerezal. Ljut, kakor ranjen lev, hoče skočiti tja, odkoder je prišel ta klic, ali straža ga hipoma zgrabi ter odvede s tovariši vred iz šatora.

Zala pa se zgrudi omedlela in obleži kakor mrtva na tleh. Bila je izdana in uničena.

Petnajsto poglavje.

Se tistega dne popoldne je došlo iz glavnega turškega tabora pri Beljaku povelje, naj se naša četa v gornji Rožni dolini hitro pomakne naprej. Združiti se ima z glavno vojsko v Podjurski dolini.

Zatorej se je v turškem šatorišču jelo takoj vse pripravljati na odhod. Prej pa se je hotel poveljnik polastiti kristjanskega tabora pri cerkvi sv. Jakoba v Podgradu.

Zdaj ko je bilo Gradišče v njegovih rokah, je imel Turek več vojakov na razpolaganje. Z vsjo močjo se je odločil tedaj napasti dobro utrjeno cerkev. Toda vsak poizkus je bil zaman. Tudi tu so se naši vrli Rožanji tako krepko in hrabro branili, kakor na Gradišču.

Vendar pa jim jame upadati pogum, ko so izvedeli, da je prišlo močno zavarovano Gradišče sovražnikom v roke in vsa njegova posadka pod meč ali v sužnost. Zatorej je bilo našim kmetom kaj po godu, ko jim turški poveljnik ponudi mir. Vsakemu kristjanu je obljubil prostost in življenje. Le svoje imetje, ves živež, hrano in druge dragocenosti naj prepuste mogočnemu zmagovalcu.

Pogoji so se sprejeli, pogodba sklenila. Ali kakor je Turek tepal božje zapovedi in moril ljudi, kakor divjo zverino, tako je prelomil tudi to pogodbo.

Mirno dospelši v tabor, ni namreč prizanesel sovražnik kristjanom, temveč je dal vse pomoriti, kar mu je prišlo v pest. Kdor pa ni izdihnil duše pod njegovim bridkim mečem, je prišel v sužnost. Naposled so poplenili vse imetje, oropali cerkev zlatnine in srebrnine, razdrli zidovje, vas pa požgali do tal.

Dan pozneje so Turki zapuščali Gradišče in Podgrad. V spomin so uničili vse, kar so našli, pa niso mogli odvesti in odnesti s seboj. Upepelili so vse vasi na daleč okrog in nebo je krvavo žarelo noč in dan. Tudi Svetne so požgali. Ali na občno zažudenje sta ostali dve hiši po ognju nedotaknjeni, in sicer poslopji, kjer sta bivali Almira in Mirko, to je hiša Serajnikova in Tresoglavova.

Z bogatim plenom obloženi so se pomikali Turki dalje po Rož-

ni dolini. S seboj so peljali z Gradišča in iz Podgrada nad tristo ujetih kristjanov, žen in otrok, moških in deklet. Kdor pa je bil preslab, da ni mogel z njimi, tega so umorili brez usmiljenja, tako sivolase starčke, kakor majhne, nedolžne otročiče.

Na potu so puščali povsod očita znamenja svoje krvoločnosti in krutosti. Zito na polju so poteptali, vasi in hiše požigali, ljudi pa odvajali v sužnost.

V Podgorju so hoteli cerkev Matere božje upeliliti. Ali glej čudo! Cerkev ni hotela goreti. Fedaj pa so Turki, razljučeni in razjarjeni, razsekavali svete podobe in svetnike na oltarjih. In še nedavno so kazali tam ljudje na svetih podobah vsežana znamenja turške nečlovečnosti.

To je bila najhujša turška, katero so doživeli nesrečni Slovenci na Koroškem. V kamen vsekane in na papir popisane so strašne dogodbe tistih časov; pa tudi med preprostim ljudstvom slovenskim še živijo dandanes žalostni spomini, ki nas živo spominjajo na nesrečno leto 1478.

Ali Bog, ki je vsem pravičen sodnik, je poplačal tudi Turkom njih krvoločnost.

Sredi meseca velikega srpana imenovanega leta je dospela glavna turška vojska od Beljaka po celovški dolini do reke Drave. Pri vasi Mohljice se ji je pridružila še četa, ki je pelenila po Rožni dolini. Ne manj, nego nad deset tisoč kristjanskih ujetnikov je bilo sedaj v turški vojski. Kakor neumno živino so gonili s seboj nesrečne kristjane. Med njimi sta bila tudi Zala in Davorin. Tu je bil jok in stok, vpitje in krik!

Vsled hudega dežja je bila takrat Drava visoko narastala. Težko je bilo priti preko globoke reke. V naglici so si stesali ladij in brodov. Na nje so naložili svoj pien, v nje pognali ujete kristjane in vanje stopili tudi sami.

A teža je bila prevelika. De-roča voda je preplavila nekaj ladij in brodov. Velika množica Turkov je utonila, a še več kristjanov je našlo hladni grob v peneh valovih domače reke. Le majhno število ujetnikov se je rešilo iz mogočne vode. Med njimi je bil tudi Davorin.

Ali nesrečne Zalike ni otela smrt v hladnih valovih turške sužnosti. Bila je v spremstvu glavnega poveljnika, in ta je čuval mlado ženo, kakor zenico lastnega očesa.

Junaški mladenič Davorin se je dolgo boril z ljutimi valovi peneče reke Drave. Naposled ga je vrgla voda živega na suho.

Ves pobit in potrt, uničen in omamljen, se je napolil naš junak polagoma po Rožni dolini proti domu. Noge so ga komaj nosile. Tako je bila oslABLJENA njegova telesna moč. Zakaj vkle-njen v železne verige, je moral stradati v turški ječi. Še nekaj dni in Davorin bi bil lakote umrl.

Tudi duh njegov je bil otemnel in meglen. Vsak dan so ga strašili kruti turški vojaki, ko je bil ujet, z mučno smrtjo. Trpinčili so ga, kakor so ga mogli in znali. V teh mukah in bolestitih pa je bil, čemur se ni čuditi, nesrečni mladenič izgubil svoj spomin.

(Dalje prihodnjtje)

Dober del na deželi

DETROIT, Mich. — Eden na vsakih 10 osebnih avtomobilov in eden na vsake 4 tovornjake, je v naši dežel v rabi na farmah. Skupno imajo tam registriranih preko 6,5 milijona motornih vozil.

Delavnost federacije upokoencev

EUCLID, O. — Federacija slovenskih ameriških klubov upokoencev (Federation of Slovenian American Pensioner Clubs) z glavnim stanom v Clevelandu je imela vater sejo 4. maja v SDD na Waterloo Rd. Navzoči so bili zastopniki sedmih klubov in sicer: Euclid, St. Clair, Waterloo Rd., Holmes Ave., Newburgh, Barberton in Girard.

V našo sredo je bil sprejet tudi Klub upokoencev iz Chicago, kar so zastopniki z veseljem odobrvali. Kajti čim več nas bo, tem bolj bomo vpoštevanji na merodajnih mestih. Priporočljivo je, da tudi ostali slovenski klubi po Ameriki pristopijo v našo Federacijo. Pristopnina je samo \$10, mesečnih prispevkov pa ni zaenkrat nobenih. Za nadaljne podatke pišite na tajnika Josepha Okorna, 1096 E. 68 St., Cleveland, O. 44103.

Skupno število članov vseh osemih klubov je 1.631. Seveda so nekateri klubi bolj aktivni kot drugi in tudi število članov se močno razlikuje. Ampak cilj vseh je družabnost na jesenska leta, izleti, delovanje za boljše socialno zaščito in za splošno korist Slovencev tudi v lokalnih stvareh. Federacija je v političnih in verskih zadevah — nepristranska, posamezni klubi pa o tem sami odločajo.

Federacija je članica National Council of Senior Citizens Inc., ki ima 2.500 klubov z nad dva milijona in pol članov. Ima velik ugled in lobiste v kongresu. Ker bo imela 11., 12. in 13. junija letno konvencijo v Washingtonu, D.C., smo tudi mi izvolili delegata Wm. Kennicka, da nas bo zastopal.

Ta konvencija bo morala rešiti več problemov v korist upokoencev kot: podpreti kongresnika Davida Pryorja, ki se bori za izboljšanje neznosnih razmer v Negovalnih domovih (Nursing Homes), ki so v rokah brezvestnih posameznikov. Dalje je treba nekaj ukreniti glede pretiranih zdravniških računov za Medicare in Medicaid paciente, kakor tudi za bolnišnice, ki bodo kmalu računale po 100 dnevno za bolnika, kot so pisali časopisi.

Potem je problem glede pretiranih cen za zdravila. Povprečen upokojenec dobi komaj \$100 mesečne socialne podpore, kar ni niti za najemino; kje pa je nešteto drugih stroškov. Da bo pehar zvrhan, se mu pridružijo še oduševane cene za zdravila. Vse to bi morala sicer nadzorovati vlada in kongres, toda se

ne brigajo za starejšega človeka, ki itak spada v grob.

Za izlet v staro domovino, ki ga prireja Federacija, se je pri-glasilo že lepo število članov. Naši upokoenci si pač želijo še enkrat ogledati kraje, kjer jim je tekla zibelka in vzbuditi spomine na brezskrbno mladost v lepi slovenski zemlji. Mnogi bodo tudi potovali po krasnih prirodnih krajih in uživali pogled na neštete zgodovinske spomenike. Deležni bodo tudi splošno znane gostoljubnosti naših ljudi. Kdor se želi še javiti za potovanje, naj hitro piše na tajnika Josepha Okorna, 1096 E. 68 St., Cleveland, O., 44103, ali na predsednika Krista Stokela, 1875 Braeburn Park Dr., Euclid, O. 44117.

Piknik naše Federacije se bo vršil v sredo, 5. avgusta, v Izletniškem parku SDZ v Leroy, O. Zadevni odbor je že pridno na delu, da bo vse pripravil za razvedrilo članov in prijateljev. Tudi muzikantje že "glajstajo" svoje instrumente za tiste, ki jih pete srbijo. Ker nas je veliko članov, se pričakuje velike udeležbe. Za prevoz na piknik in nazaj bodo skrbeli klubi sami. Torej na svidenje!

Frank Česen, por.

Prof. dr. Anton Peterlin — zvezda v svetovni znanosti

CLEVELAND, O. — Znano je, da so najbolj zaslužni in sposobni ljudje v vseh panogah človeškega udejstvovanja navadno med najskromnejšimi. Pa dodajmo še, da je dotična oseba slovenskega rodu, ko je znano, da se Slovenci po naravi ne rikanemo v ospredje, marveč v ozadju lepo tiho naprej delamo. Take vrste človek je profesor dr. Anton Peterlin, direktor narodno in svetovno značnega Camille Dreyfus Instituta v Research Triangle Park, sredi lepe Severne Karoline.

Slovenski rojak, profesor dr. Anton Peterlin je gotovo ne samo najboljši slovenski, marveč tudi eden najboljših svetovnih znanstvenikov sploh v svoji stroki, ki je fizika in kemija polimerizatorov. Polimerizati ali 'polymers' so spojine, ki so nastale s polimerizacijo. Polimerizacija je kemično spajanje več molekul iste ali različnih snovi v eno samo večjo molekulo (makromolekulo) z večjo molekularno težo in različnimi lastnostmi. Med naravne polimerizate spadajo celuloza, svila in volna, med sintetične polimerizate pa stjeemo predvsem razne plastike, med njimi tako dobro znane, kot so

nylon, dakron itd. Delo dr. Peterlina ni torej samo izredno važno iz znanstvenega vidika, ampak je še bolj važno iz vidika modernega komforta.

Profesor dr. Anton Peterlin je diplomiral v matematiki in fiziki na ljubljanski univerzi leta 1930, nakar je leta 1938 dobil doktorat v fiziki od A. von Humboldt univerze v Berlinu. Od 1. 1939 do 1960 je bil profesor fizike na ljubljanski univerzi in od 1. 1949 do 1959 tudi direktor Instituta J. Štefana v Ljubljani. Od 1. 1960 do 1961 je bil direktor Fizičnega instituta in profesor fizike na Technische Hochschule v Monakovem. Nato ga je za stalno povabila Amerika in mu ponudila direktorstvo Camille Dreyfus Instituta, kjer je od 1. 1961 naprej, in kjer je zvršen tega še pomožni profesor fizike polimerizatorov na Duke univerzi v Durham-u v Severni Karolini.

Od 1. 1948 naprej je profesor dr. Anton Peterlin član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Poleg tega je tudi "fellow" v American Physical Society ter pripada še številnim fizičnim in kemičnim družbam v Ameriki, Nemčiji, Sloveniji, Jugoslaviji in drugod. On je urednik revije Macromolecular Review in sourednik revije Makromolekulare Chemie ter je član posvetovalnega sveta (Advisory Board) za reviji Journal of Polymer Science in Journal of Materials Science in Journal of Polymer Science. Leta 1943 je bila izdana njegova knjiga pod naslovom "Birefringence". Poleg tega je dr. Peterlin izdal preko 200 znanstvenih člankov svojega lastnega izvirnega dela. Samo v l. 1969 je bilo publiciranih okoli 18 znanstvenih člankov, okoli 25 pa jih je bilo v tisku. Njegovi glavni specifični predmeti v širokem polju polimerne fizike in kemije so sledeči: Reološke in optične lastnosti tekočin in polimernih raztopin, birefringenca, nuklearna magnetična rezonanca, kristalizacija, plastična deformacija in termodinamika polimerizatorov. Poleg svojih dolžnosti kot direktor Camille Dreyfus Instituta sedaj raziskuje in študira med drugimi še sledeče stvari: Dinamika in termodinamika polimerizatorov, Morfologija in fizične lastnosti polimerizatorov, Rastopinske lastnosti polimerizatorov ter Mikrodeformativne študije naravnih in kemično modificiranih bombažnih vlaken. Leta 1969 je dr. Peterlin podal okoli 30 predavanj v svoji panogi in o naj-novejših rezultatih svojih raziskovanj izven instituta v raznih državah Amerike in od teh tudi 9 predavanj v Evropi, tako na Finskem, Švedskem, v Nemčiji,

Avstriji, Jugoslaviji in Sloveniji. Na prvi Gordon konferenci o fiziki polimerizatorov v Andoverju, New Hampshire, je bil izvoljen za podpredsednika za leto 1970, ki je vsekakor nadvse lepa čast temu nadvse vrednemu znanstveniku, slovenski zvezdi v ameriški in svetovni znanosti! Profesor dr. Anton Peterlin je naš Vega in naš Rusjan v polimerni fiziki. Čast mu in obilo uspeha in sreče še v naprej — v dobrobit slovenstva, amerikanstva in človeštva sploh!

Stanko Meršol

Kancler W. Brandt o kapitulaciji Nemčije

BONN, Nem. — Kancler Willy Brandt je bil prvi nemški kancler v 25 letih povojnega miru, ki je imel toliko političnega poguma, da je v nemškem parlamentu govoril o pomenu 25-letnice nemške kapitulacije. Seveda ni hvalil kapitulacije, opozoril je pa Nemce, da mora kapitulacija še zmeraj biti živ opomin nemškemu narodu, kam pridejo narodi, ko doivijo fanatiziranim manjšinam, da prevladajo v javnosti, dočim večina stoji ob strani in molči. Danes ima Nemčija tak političen sistem, da večina ne molči in tudi noče molčati, kadar narod odloča o svoji usodi.

Konca druge svetovne vojne so se spominjale tudi nekatere druge države, toda porabile so priliko za male obračune malih medsebojnih preprirov. Nemški parlament je bil edini, ki je opozoril svet, da ni pozabil na nauk iz druge svetovne vojne in da ne bo nikoli več dovolil, da bi demagogi in pustolovci dobili oblast nad nemškim narodom. Žal je naša dežela imela te dni vse druge muhe v glavi. Ne bi bila slabo, ako bi bil kdo med vodilnimi politiki opozoril tudi naše javno mnenje, kako so Nemci že v letih 1930-1931 določili usodo, ki jih je doletela leta 1945.

Katoliški škofje podprli federacijo pri iskanju miru

SAN FRANCISCO, Calif. — Nad 220 katoliških škofov se je pretekli mesec zbralo v San Franciscu in obravnavalo zadeve, ki zanimajo ameriške katolike. Med drugimi je zborovanje pohvalilo našo administracijo, da skuša urediti stike z rdečo Kitajsko.

Resolucija, ki so jo škofje sklenili, navaja dolgo vrsto predmetov, ki vsi pospešujejo mednarodni mir. Škofje tudi mislijo, da naj se čim več akcij za mir vključi v delo ZN. Mifinskem, Švedskem, v Nemčiji,

števati tudi akcije, ki niso strogo političnega značaja.

Resolucija poudarja dalje potrebo po ratifikaciji cele vrste že sklenjenih mednarodnih pogodb, ki še niso stopile v veljavo, ker manjkajo ratifikacije. Potrebna je torej posebna akcija za čim hitrejšo ratificiranje sklenjenih pogodb.

"Čast kubanske revolucije" v precepu

HAVANA, Kuba. — Castro se je letos zaklel, da bo dvignil letošnjo proizvodnjo sladkorja na 10 milijonov ton. V ta namen je povečal zmogljivost tovarn, obnavljal opremo, reorganiziral posravljanje sladkornega trsa, dovoz v tovarne itd. Po planu bi moral do sedaj imeti na skladiščih že 8 milijonov ton sladkorja, ima ga pa le 7 milijonov.

Strokovnjaki trdijo, da ga bo mogel proizvesti kvečjemu še milijon ton. Primanjkljaj bo torej kar velik, kar se bo močno poznalo pri kubanskem izvozu, ki obstoji v glavnem iz sladkorja.

Največ sladkorja bo poslano v Sovjetsko zvezo, vendar bo proizvodnja premajhna, da bi Castro mogel dobaviti vseh prodanih pet milijonov ton. Castru je med drugim manjkalo tudi sezonskih delavcev.

Zenske dobijo delo

Gospodinjstva pomočnica
Iščemo zanesljivo pomočnico za splošna hišna dela. Vse avtomatične, moderne gospodinjstvene naprave. Po dva ali tri dni na teden. Kličite 247-4592.

(97)

MALI OGLASI

Lastnik prodaja hišo
v fari sv. Lovrenca, 6-sobno enodružinsko, vsa predekorirana, v celoti podkletena. Velika kuhinja, preproge, 1 in pol kopalnice. Kličite 341-6916.

(95)

Hiša naprodaj
6-sobna hiša za eno družino na 15319 School Ave. Kličite 268-3589 po 6. uri zvečer.

(96)

Naprodaj
Naprodaj je hiša v gradnji s 4 kompletnimi ločenimi stanovanji, garažami in vrtno v Ljubljani za Rožnikom. V isti zgradbi je možno uporabiti prostore v vzgojno-varstvene namene. Novejši lastnika v oglasnem oddelku "Ameriške domovine".

(102)

Naprodaj na E. 152 St.
Blizu bulevarda, štiri-sobni bungalow, sončna soba, klet, zgleda kot nova, furnez, bakrene cevi in 40 gal. vodni tank. Pripravno za mlado ali staro dvojico. 1½ garaža, blizu busov in trgovin; samo \$12.300.

JOHN KNIFIC REALTY
481-9980 820 E. 185 St.

(96)

Pohištvno naprodaj
Divan s stolom, kromirana kuhinjska garnitura, mreža in orodje za kamin, 4 kromirani kuhinjski stoli, mizice, ptičja kletka in drugo. Na 366 E. 222 St. tel. 261-2123.

(13,15 maj)

Hiša naprodaj
Pri E. 185 St., enodružinska v odličnem stanju, dvojna garaža.
GEORGE KNAUS, Broker
819 E. 185 St. 481-9300

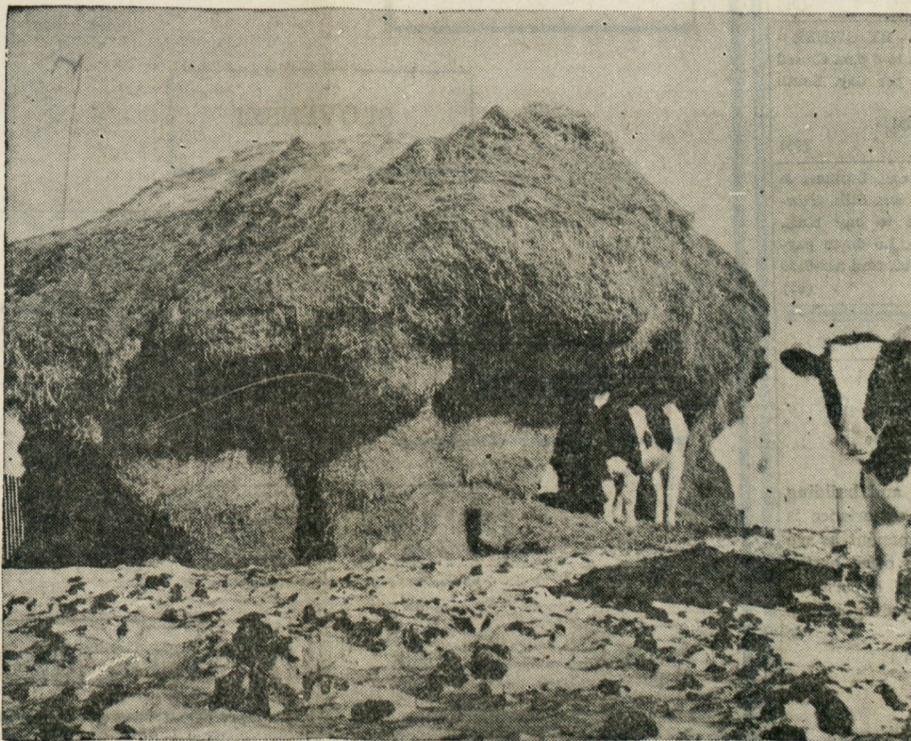
(95)

Bungalow naprodaj
2 spalnice, blizu trgovin, cena \$15.300.

George Knaus, Broker
819 E. 185 St. 481-9300

Naprodaj zidana hiša
2-družinska pri Lake Shore Blvd. Vzamemo tudi vaš dom v zamenjavo. Kličite Slovenko Millie: 261-1182 za opis. Wm. T. Byrne Real Estate, 261-5100. UMLS.

(96)

UZITNO ZATOČIŠČE — Farmer v Wisconsinu je naložil na farmi velikanski stog sena. Krave so ga postopno uživale, pa pri tem napravile vanj prehode in zavetišča pred mrazom in vetrom. Ko je prišla pomlad in z njo sveža paša, so krave verjetno svoje zavetišča že použile.

Martin Kačur

ZIVLJENJEPIS IDEALISTA

Spisal Ivan Cankar

"Bomo že zapeli; ne nocoj!"
Prinesel mu je sukno in mu je posadil klobuk na glavo...

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

WELDERS

CHICAGO BRIDGE & IRON COMPANY
Is hiring qualified 100% X-Ray, Pulse-Arc and Heli-Arc Welders, (All positions). Some traveling necessary. Union wages. Those qualified should send their resumes to:

801 E. 6th Street
New Castle, Delaware 19701
Call (302) 328-1371
MR. LYLE STARKS
to arrange for tests (97)

DIESEL MECHANICS

Experienced Only

Repair work on over the road trucks. Contact Don Kroken, Box 188, Pleasant Prairie, Wis. Ph. 414-857-2381. — Union scale. Paid vacations. Holidays, health welfare, pension.

BEAVER TRANSPORT CO.

An Equal Opportunity Employer (95)

SEMI-TRUCK DRIVERS

WANTED

2 yrs. over the road experience req. Over 25 yrs. of age. Serving 7 Midwest States. Union contract. Contact Carl Ripley.

BEAVER TRANSPORT CO.

Box 188, Pleasant Prairie, Wis. or phone 414-857-2381
An Equal Opportunity Employer (95)

FEMALE HELP

BILLER TYPIST

MUST HAVE GOOD FIGURE
APTITUDE
GOOD SALARY PLUS
COMPANY BENEFITS
ASK FOR MR. BECK
AMERICAN PETRO CHEMICAL
2639 West Grand
276-2222
Chicago, Ill. 60612 (94)

HOUSEHOLD HELP

HOUSEWORK — CHILDCARE
Mature exper. woman. Live in North Shore home. Own rm., bath, and salary. Care for 2 small children. Ref. Call AL 6-2238 (94)

BUSINESS OPPORTUNITY

RESTAURANT business for sale on busy intersection routes 22 and 14. Seats 82 and has separate dining rm. Call Owner after 5 p.m. 497-3237 (94)

REAL ESTATE FOR SALE

MT. PROSPECT — BY OWNER
5 yr. old, brk. 4 bdrm., 1 1/2 ba. fully htd., fin. bsmt., assumable mort. 7%. Call 588-3760 days, Eves. and weekends call 439-8366. (94)

Noč je bila hladna; nebo je bilo vse posuto z zvezdami in čisto blizu so bile. Cesta se je svetila kakor podnevi.

Kačur je postal, zibal se je in je gledal proti nebu.

"Kam sem zašel? V kakšno deželo?"

Mislil je naporno in se je domislil.

"Ne!... Ne bodo me speljali! Otroke imam in ženo!..."

Mislil je poluglasno, nato je

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

BY OWNER — Lge. mobile home in Willow Lake Estates, Elgin. 24' x 60'. 15' x 24' Liv. rm. Dinette & Kit. furn. & garbage displ. and dishwasher. 3 bdrms., full ba., comb. patio, gar. Newly dec. \$25,500. 695-3510 (95)

HILLSIDE — BERKELEY AREA. By Owner. Dlx. face brk. bi-lev. 3 bdrms., 3 ba., cptd. 23'x15' liv. rm. 24'x10' kit. & dinette. Mod. kit. w/-built ins. Garbage displ., dishwasher. 30'x45' fam. rm. w/nat'l frplc. Cent. air-cond., radiant ht. 2 1/2 c. htd. gar. Lot Indscpd. w/marion blue lawn & redwood fence. \$57,500. 544-8836 (95)

STONE PARK
New deluxe brk. 2 flat. By relocating owner. \$38,000. Parking facilities. 8 yrs. old. Call Eves. after 7 p.m. FI 3-6014, Weekends anytime. (95)

PALOS HEIGHTS — BY OWNER
Cust. built 7 rms., French Provincial Ranch. 3 bdrms., 1 1/2 ba., cent. air cond., 2 nat'l. frplc., 2 car. auto. gar., 2 patios, deluxe fin. bsmt. w/bar & pool table. 1/4 A. beaut. landscaped lot w/fruit trees. Cptg., drapes, extras. \$47,300. Call 522-5300. Ask for Sawicki or 448-6006. (95)

ADDISON
3 bdrm. bi-level. Nice loc. custom built. 24x34' heated gar. Many extras. \$40,500. By Owner. 543-6918 (95)

BUSINESS OPPORTUNITY

BARBER SHOP — BY OWNER
Hinsdale, expanding office complex. Call 323-9826 or 968-7435

BY OWNER
Liquor store, bar, and living quarters. Cicero. Selling due to other interests. Call 863-0928 (95)

RESTAURANT — BY OWNER
Lunch hours, 6 a.m. to 6 p.m. Closed Sun. Grosses \$225 per day. South side. Call 471-2631 (95)

DRY CLEANERS, exc. business & area, net over \$200 wk. Still growing. \$4,500. Chance to buy bldg., also 3 flats & store. Lo down payment. Exc. inc. \$22,900. Call 342-0120 (95)

MALE HELP

EXCELLENT OPPORTUNITIES FOR

DESIGN ENGINEERS AND DRAFTSMEN

We are manufacturers of machine tools, designing and building all types. While machine tools and fixture design experience is not necessary, it is desirable. Position will be permanent as we have been in this business for over 50 years. We offer better than average benefits with salary in keeping with experience and ability. Mail resume in strict confidence including salary requirement and experience. For appointment call:

DAVIS & THOMPSON CO.

(414) 466-3350

4460 N. 124th Street, Milwaukee, Wis.
An Equal Opportunity Employer (95)

kričal in se je opotekal po cesti. "Otroke imam in ženo!... Zadržite me mi dali!... Ne maram več!... Pustite me na miru!... Sam zase!..."

Postal je, poizkušal je glas in je zapel:

"Ljubca moja, kaj si st'čila, da ti drugja ljubiti greš..." Umolknil je in je bil nenadoma ves zalosten.

"Težko meni! Zdaj bo že jesen, bo že zima — kakšna je moja suknja? ... Kakšno je to življenje? Cemu?..."

Prišel je do doma; od okna se je spustila senca.

"Hej, ti!" je vzkliknil Kačur in je stopil hitreje, omahovaje. Ropotoma in žvenketaje se je zaprlo okno.

Senca je postala.

"Čakaj no, ti... veš, le čakaj... jaz, jaz nisem blag človek!" Iskal je vžigalice in jih je našel; prižgal je ter posvetil in je ugledal pred sabo, v zibajoči se megli lepega fanta s pšeničnimi kodri; nežna polt je bila čisto bleda in vodene oči so strmele nanj v grozi.

"Ti!" je vzkliknil Kačur, vžigalica mu je padla iz roke in je ugasnila.

Zamahnil je z roko, zvrnil se je na tla in senca je utonila v noč.

Vrata so zaškripala.

"Kaj si ti, Kačur?"

Vzdignil se je in se je opotekal počasi proti njej.

"Kdo je bil pod oknom?"

"Kje?"

"Pod oknom!"

"Pijanec! Sanjalo se ti je! Spravi se v posteljo!"

Stopil je v vežo.

"Sanjalo?" je prašal z zaspanim glasom in ni več vedel, kaj je prašal. Sleknel se je v sanjah in se je smehljal blažen; bil je na vrtu in Minka je slonela ob plotu.

NAROČITE SI

DNEVNIK

AMERISKO DOMOVINO

NAJVEČJI

SLOVENSKI

DNEVNIK

NAROČAJTE

TISKOVINE PRI

AMERISKI DOMOVINI

njen stari. Podoben je bil tistim učiteljem iz starodavne dobe, ki so služili za cerkovnike in ki hodijo po svetu kakor vešče, izgubljeni, poluslepi, neprestano zlovoljni in godrnjajoči. Zdavnjaj so že vsi pod zemljo — le tu pa tam se prikaže spomin iz preteklosti, pol strahoten duh iz teme, pol klavrnja karikatura: z drobnimi opletajočimi koraki stopica v mraku preko ceste, suh, upognjen, z iztisnjenimi koleni in tresočimi rokami; ogoljena suknja se sveti na hrbtu in komolcih, rokavi so prekratkki, hlače predolge, ozke in gubaste; iz suknje mu visi rdeč robec, v desnici drži tenko palico, v levici tabakiro; iz obritega, zgrabljenega obraza ogledajo zlovoljne oči, nos je dolg in rdeč, na zgornji ustnici leži tobak; gre mimo, njuhajoč, godrnjajoč, ozre se po strani in ošvrkne človeka z jeznim pogledom, vzdigne palico, če ugleda paglavca; toda nemudoma svigne ogeljav in staro, zgrbljeno telo, kadar se prikaže na ovinku imenitnik, župan, župnik, uradnik; prožno in mladeniško je telo, zvije se, priklanja do pasu, visoki klobuk se dotika tal in vesel, srečen, uslužen smehlja trepete v mnogoštevilnih gubah okoli ustnic in sije iz oči...

Zdaj leže v zemlji... Le časih, opolnoči, pride suhljat človek v dolgi, ogoljeni, staromodni suknji, ustavi se pred belo, enonadstropno šolo, zmaje z glavo, ponjuha ter utone v noč...

Kačur si je bil izbral za kvartir skrito krmo, ki je bila hkrati štacuna. Tam so se shajali drvvarji, zadolženi kmetje in pijanci po poklicu. Dokler ni bil pijan, se Kačur ni brigal za goste; sedel je v najtemnejšem kotu in je pil žganje. Prijetno mu je bilo, čudno hladno, kakor da bi čutil v lice sence iz Blatnega dola. In ljudje, ki jih je videl, so bili vsi kakor iz teme poro-

jeni. Grobo obtesani, brezizrazni, pijani obrazi; zakrivatele oči, hripavi, sirovi glasovi... Kadar mu je seglo žganje v glavo ter mu leglo na jezik, se je ozrl po družbi. Tam so bili: župan iz Blatnega dola, in tajnik, ki je govoril po nemško, in oberbajtar Samotorec, vsi tisti zdavnaj znani obrazi; in zdavnaj znane so bile zgodbe, ki so jih pripovedovali, njih prepri so bili stari, nikoli poravnani, vse je bilo kakor nekoč... Kačur se je razgovarjal iz njimi, se je prepiral z njimi, razlagal jim je učene stvari in je govoril po nemško in v mnogoterih drugih, zelo čudnih jezikih. Poslušali so ga

V BLAG SPOMIN

PETINDVAJSETE OBLETNICE
SMRTI MOJEGA LJUBLJENEGA
SINČKA

Joseph A. Markolia

ki je zaspal v Gospodu
v cvetu mladosti 13. maja 1945.

Tako mlad, poln nad
si zapustil nas;
naj duša Tvoja se veseli,
tam pri Bogu v svetem raj.

Tvoja žalujoča mama

CATHERINE MARKOLIA

Cleveland, O., 13. maja 1965.

spoštljivo, ker so čutili, da je njihov. Kadar je bil pijan in se je opotekal, ga je vlekel domov tisti Andrejaz, ki ni imel nosa, ker si ga je bil nekoč v veliki pijanosti sam odrezal.

Solnce ni maral, ne žarka svetlobe. Čutil se je nemirnega, oči niso videle razločno, zibalo se mu je pred njim in pod nogami se mu je zibalo; dramilo se mu je v srcu kakor težak, bolestan spomin.

Ob lepem jutru se je napolil v holme, v samotne laze, da bi se razgledal po okolici. Tiho je bilo tam, toda solnce je sijalo, svetila se je vsaka bilka in na grmovju, na samotnem drevju se je listje narahlo stresalo, trepetaje je uživalo luč. Ozrl se je po ravni: vse v solncu; še megla, ki je v dolgih pajčolanah silila proti nebu ter se topila, se je lesketala kakor pretkana z biserjem. Zlato je oblivalo visoke hiše v Lazih, okna so gorela. In mir, velik, prazniški; v daljavi je zazvrgolel škranec iz polja... Kačur je stal s povešeno glavo, luč mu je slepila oči, srce se mu je dvigalo z veliko bolečino, kakor da bi se trgalo iz prsi... Nejasne, polurazumljive misli so se dramile, so se porajale iz rodovitne svetlobe; jecljajoče misli, še vse plame in nezaupne. "Tudi jaz sem nekoč... tako živel... v taki svetlobi... Ni še dolgo tega... kdaj je bilo?..."

Kaj ne bi mogel?... Kaj ne bi mogel v luč nazaj?... Trepetal je; zdelo se mu je, da se vzdiga vsa prostrana, svetla pokrajina višje, k njemu, in da se vzdigajo holmi, samotni vroči lazi proti nebu, k solncu samemu; in on sam se vzdiga s poljem, s holmi in lazi in vsa svetloba neba in zemlje je v njegovih očeh, v njegovem srcu...

ZA VZBUJANJE POZORNOSTI — Pisane in rožaste rute, s katerimi je pokrita privlačijo pozornost občinstva.

AMERISKA DOMOVINA

bi morala biti

v

vsaki slovenski hiši

OČE IN HČERKA — Frank Sinatra in njegova hčerka sta nastopila skupaj na dobrodelni zabavi v Palm Springs, Calif. Občinstvo ju je navdušeno sprejelo.